

Handläggare
Jamie Tokic
Telefon: 0850821340

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2020-10-22

Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella tjänster samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Sammanfattning

Remissen gäller ett förslag till nytt program mot våld i nära relationer och andra närliggande frågor i Stockholms stad 2021-2025. Programmet innehåller sju övergripande mål med tillhörande indikatorer och aktiviteter för ansvariga nämnder för årlig uppföljning. I det nya programmet har målgruppen utökats till att även omfatta personer utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oavsett relation till förövaren. Programmet har som syfte att förebygga olika typer av våld och att ge stöd och skydd när det likväl sker.

Förvaltningen ser positivt på det nya programmets innehåll, struktur och tydliga upplägg samt dess utökade målgrupp. Förvaltningen vill lyfta frågan att eventuella kostnadsökningar i samband med utökade uppdrag kan medföra konkurrens med andra utsatta grupperns behov. Inom individ- och familjeomsorgens anslag finns inte särskilt avsatta medel för arbetet med våld i nära relation och närliggande frågor.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för social omsorg med stöd av Relationsvårdscentrum sydväst (RVC), avdelningen för förskola, avdelningen för HR och kommunikation samt avdelningen för äldreomsorg. Ärendet tas upp i förvaltningsgruppen den 13 oktober

2020 och behandlas i pensionärsrådet den 14 oktober 2020 samt i rådet för funktionshinderfrågor den 15 oktober 2020.

Ärendet

Socialnämnden tog den 16 juni 2020 ställning för socialförvaltningens förslag till *Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella tjänster samt sexuellt våld oberoende relation*. Programmet är en fortsättning på programmet mot våld i nära relationer 2017-2020. Det nya programmet har tagits fram utifrån en utvärdering av hur väl förankrat tidigare program är i stadens verksamheter samt dess styrkor, svagheter och utvecklingsbehov. Arbetet har skett i samråd med en referensgrupp samt utifrån synpunkter från ett flertal civilsamhälleorganisationer.

Programmet omfattar alla nämnder och bolag i staden och riktar sig därmed till alla medarbetare i staden. Programmet är sammankopplat med den regionala strategin för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län som tagits fram inom Operation kvinnofrid och använder sju av dess åtta mål. Utöver målen beskrivs tillhörande indikatorer och aktiviteter för ansvariga nämnder för årlig uppföljning. Programmet beskriver olika typer av våld och dess konsekvenser, förebyggande arbete, viktiga perspektiv att ha med i arbetet samt vikten av samverkan.

Programmets målgrupper är barn, unga, vuxna och äldre som har utsatts för våld samt unga, vuxna och äldre som utsätts för våld. I det nya programmet har målgruppen utökats till att omfatta även personer utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation till förövaren. Nytt är även arbetsgivarperspektivet utifrån stadens ansvar att som arbetsgivare vid behov stötta medarbetare som utsätts av våld från närstående. Programmet betonar vikten av kunskapsinhämtning, kompetensutveckling och utformande av rutiner i verksamheterna. Även samverkan lyfts fram för säkerställande av förebyggande arbete, upptäckt av våldet när det ändå sker samt kunskap om olika perspektiv och behov samt tillgång till adekvata insatser.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Förvaltningen är i stort positiv till programmets innehåll och struktur. Det nya programmet är överskådligt och programmets mål

och strategier är relevanta och tydliga och ger vägledning för det fortsatta arbetet framåt. Det är positivt att programmets målgrupper utökats och framlyftandet av sexuellt våld oberoende av relation till förövaren är viktigt.

Det är svårt att förutse hur genomslagskraften och efterfrågan av insatser kommer se ut utifrån den utökade målgruppen men förvaltningen vill lyfta att det inom anslaget för individ- och familjeomsorgen inte finns särskilt avsatta medel för detta ändamål. Det innebär att verksamhetsområdet våld i nära relation och närliggande frågor kan komma att konkurrera med andra utsatta målgruppers behov.

Betoningen av programmets syfte att ge stöd, skydd och insatser till barn, unga, vuxna och äldre ser förvaltningen som positiv och det är betydelsefullt att programmet även belyser de behov som finns av utbildning av chefer och medarbetare samt kunskapsutveckling på området. Programmet signalerar att arbetet mot våld är viktigt och prioriterat i Stockholms stad.

Programmet beskriver vidare att socialtjänst, skola och förskola omfattas av flest mål och aktiviteter. Här efterlyser förvaltningen en genomgående betoning av förskolans viktiga roll på liknande sätt som skolan lyfts fram. Förskolan ser ofta de allra första tecknen hos barn som bevittnar och/eller är utsatta för våld och fyller därför en viktig funktion i arbetet mot våld.

Bristen på anpassade insatser till särskilt sårbara målgrupper så som personer med funktionsnedsättning eller i aktivt missbruk, hbtq-personer och personer över 65 år benämns på sidan 6 i programmet men utan vidare vägledning. Här skulle förvaltningen önska ett tydligare utrymme i programmet samt vidare utredning av hur behovet av anpassat skydd och stöd ser ut.

Programmet ger tydlig riktning avseende behovet av insatser och rutiner avseende arbetet med våldsutövare vilket förvaltningen välkomnar då det är ett eftersatt område. På sidan 22 i programmet finns aktiviteten att erbjuda våldsutövare tillfälligt boende i syfte att våldsutsatta ska kunna bo kvar hemma. Ur en skyddsaspekt avseende den enskildes säkerhet kan detta vara problematiskt och frågan bör utredas vidare.

Under mål 6 som avser systematisk kunskapsutveckling anges aktiviteter som introduktionsutbildning för nyanställda med avsnitt om våld och våldsutsatthet samt grundläggande webbkurser om

heder, våld samt prostitution. Förvaltningen ser utbildningarna som mycket positiva inslag för att säkerställa kompetensutveckling på området. Här saknas äldrenämnden som ansvarig nämnd både vad gäller kursen om prostitution och introutbildning för nyanställda som även de borde omfattas av aktiviteterna. Förvaltningen vill även lyfta fram behovet av utbildning om särskilt sårbara målgrupper så som personer med funktionsnedsättning eller i aktivt missbruk, hbtq-personer och personer över 65 år.

På sidan 32 lyfts arbetsgivarperspektivet och vikten av att personalansvariga vågar fråga om våld från närstående vid oro eller vid upprepad korttidsfrånvaro. Förvaltningen ser utmaningar i detta då det kräver väldigt god kompetens att kunna hålla denna form av svåra samtal och samtidigt ha relevant kunskap för att kunna råda och länka till stödinsats. En fråga som uppstår är vilken form av stöd som avses i programmet, här skulle ett förtydligande kring eventuell koppling till rehabiliteringsprocess och företagsvård vara lämplig.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Toni Mellblom
avdelningschef

Bilagor

Remissunderlagen biläggs och publiceras i Meetings Plus.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2020-10-05
Toni Mellblom, avdelningschef	2020-10-05